

ДОХОДИ І ВИДАТКИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ, ЯК ОБ'ЄКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Шеліхевич О.М.
ст. групи ОДСзм-21

Як бюджетні установи, заклади культури є первинною ланкою бюджетної системи та беруть участь у виконанні як дохідної, так і видаткової частини бюджету відповідно до затвердженого кошторису – основного планово-фінансового документа, який підтверджує повноваження закладів культури щодо отримання доходів і здійснення видатків, визначає обсяг і напрями витрачання коштів. Процес надання послуг є новим і найскладнішим видом діяльності бюджетних установ та супроводжується як витрачанням матеріальних і фінансових ресурсів – нарахуванням заробітної плати, придбанням і використанням основних засобів, запасів тощо, так і отриманням плати за надання цих послуг. Внаслідок цього виникають і накопичуються видатки, порівняння яких з доходами визначає результат виконання кошторису бюджетної установи за рік.

Предметом бухгалтерського обліку в бюджетних установах є діяльність бюджетної установи, спрямована на виконання функцій держави. Бухгалтерський облік у бюджетних установах як система контролю за наявністю та рухом бюджетних коштів виконує управлінську, контрольну та інформаційну функції, має свій предмет, конкретними об'єктами якого є господарські засоби установи та джерела їх формування.

Основним джерелом грошових коштів бюджетних установ є бюджету (бюджетні асигнування), а виділення грошових коштів відповідно до затвердженого кошторису називається фінансуванням бюджетних установ.

Доходи і видатки бюджетних установ є самостійним об'єктом обліку, проте в системі бухгалтерського обліку бюджетних установ розглядаються у взаємозв'язку, оскільки зв'язок між ними має причинно-наслідковий характер.

Доходи бюджетних установ розмежовуються на дві частини: надходження із загального фонду бюджету та власні надходження. Незважаючи на динамічне зростання власних надходжень, доходи загального фонду продовжують відігравати ключову роль, а отже

відповідно організація обліку доходів бюджетних установ має специфічний характер: по-перше, вони поділяються на доходи загального і спеціального фондів; по-друге, порядок їх формування регулюється окремими нормативними актами щодо кожного, по третє суттєве значення мають також особливості фінансово-господарської діяльності об'єкта дослідження.

Розподіл бюджету на загальний та спеціальний фонди визначаються виключно Бюджетним кодексом та Законом про Державний бюджет України. Загальний фонд бюджету охоплює всі доходи бюджету, крім тих, що призначені для зарахування до спеціального фонду. Загальний фонд містить обсяг надходжень із загального фонду бюджету та розподіл видатків за повною економічною класифікацією та виконання бюджетною установою, організацією основних функцій. Загальний фонд бюджету включає:

- всі доходи бюджету, крім тих, що призначені для зарахування до спеціального фонду;
- всі видатки бюджету за рахунок надходжень до загального фонду бюджету.

До впровадження в дію НПСБО 124 «Доходи» що доходів спеціального фонду бюджету належать власні надходження бюджетних установ, які виконують доповнювальну функцію бюджетних асигнувань і забезпечують виконання основних завдань бюджетних установ щодо не покриття доходами загального фонду.

Спеціальний фонд (аналог доходів від обмінних операцій (доходів від надання послуг) бюджетної установи – це кошти, що надходять з конкретною метою і використовуються на відповідні видатки за рахунок цих надходжень. Доходи спеціального фонду бюджетної установи складаються із власних надходжень бюджетних установ і доходів за іншими надходженнями спеціального фонду. Бюджетний кодекс власні надходження бюджетних установ поділяє на дві великі групи: перша група - надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством та друга група - інші джерела власних надходжень бюджетних установ, кожна з яких формується за підгрупами.

Розгляд видатків бюджетних установ є по-суті логічним продовженням розгляду доходів, оскільки інша інтерпретаційна назва бухгалтерського обліку бюджетних установ – бухгалтерський облік виконання кошторису.

Облік видатків є одним із основних напрямів, що відрізняють облікову систему бюджетних установ від інших облікових систем.

Під видатками розуміють суму коштів, витрачених бюджетними установами в процесі господарської діяльності в межах сум, установлених кошторисом – головним плановим документом, що визначає обсяг, цільове призначення та поквартальний розподіл коштів. Тобто видатки – це державні платежі, що не підлягають поверненню (не створюють і не компенсують фінансових вимог). Взагалі видатки бюджетних установ – це сума коштів, використаних установою у процесі господарської діяльності в межах сум, передбачених кошторисом доходів і видатків.

Таким чином, видатками бюджетної установи є сума коштів, використаних установою у процесі господарської діяльності в межах сум, передбачених кошторисом.

Література:

1. Адамик, О.В. Доходи суб'єктів державного сектору: економічна сутність, вітчизняна та міжнародна інтерпретація // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 1. – С. 29-36
2. Мельник, Н.Г.; Сисюк, С.В. Власний капітал бюджетних установ: особливості облікового відображення // Інноваційна економіка, 2013. – Випуск 6. – С. 324-319
3. Хорунжак, Н.М. Модернізація системи обліку бюджетних установ на основі комп'ютерних технологій: умови та принципи // Сталий розвиток економіки. – 2013. – №3. – С. 251-256